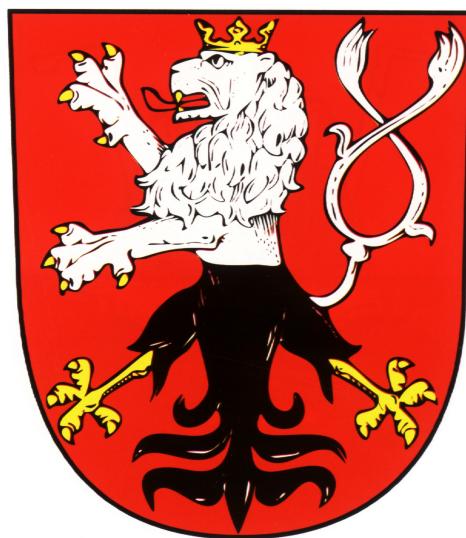

Program regenerace městské památkové zóny Rabštejn nad Střelou

Aktualizace 2011

Zpracoval: Ondřej Fábera

Výchozí situace

Nejmenší české historické město Rabštejn nad Střelou bylo založeno v roce 1337 a v roce 2012 tedy oslaví již 675 let. I přes velké množství dochovaných památek a unikátní polohu na malebném ostrohu nad řekou Střelou je bohužel nutné konstatovat, že se stále nepodařilo zcela zastavit úpadek města po roce 1945 a zabránit chátrání a najít smysluplné využití pro jeho kulturní a přírodní dědictví.

Historické jádro Rabštejna nad Střelou bylo v roce 1992 prohlášeno městskou památkovou zónou a již o rok dříve byla zpracována obsáhlá koncepce obnovy historického města (FA ČVUT Praha). V roce 1995 byl potom zpracován první podrobný Program regenerace MPZ Rabštejn nad Střelou (T atelier), který stanovil plán regenerace města po jednotlivých letech do roku 2000. Bohužel se však tento plán nepodařilo zdaleka naplnit ani do nynějšího roku 2011. Podobně dopadly také návrhy obsažené v urbanistické studii města z roku 1996 (Atelier URB). V roce 2004 a 2010 byl program regenerace MPZ stručně aktualizován. V obou dokumentech ovšem již nebyly stanoveny či revidovány celkové cíle regenerace a oživení města, ale pouze jednotlivé dílčí akce postupné stavební obnovy několika vybraných objektů.

Do roku 2011 se podařilo obnovit většinu kulturních památek v soukromém vlastnictví (zpravidla bez využití prostředků z programu regenerace MPZ), v ostatních oblastech regenerace historického města se však nepokročilo vůbec nebo jen málo. Nepodařilo se zejména zastavit chátrání a nevhodné přestavby některých významných objektů na území MPZ, které nebyly prohlášeny kulturní památkou (ačkoli prohlášení bylo v některých případech plánováno již v roce 1995!), klíčové památky města zůstávají nadále bez využití (zejména zámek a klášter), nebyla ani zahájena příprava regenerace významných veřejných prostorů (Pluhovské náměstí apod.), nedošlo k úpravě zeleně na svazích městského ostrohu a obnově tamních cest a především nevznikla žádná místní iniciativa podporující regeneraci historického prostředí města (naopak současný stav většině vlastníků nemovitostí zřejmě vyhovuje). V uplynulém období také docházelo k další nekoncepční privatizaci významných veřejných prostor, naopak nebyla dořešena otázka privatizace některých zahrad a dalšího přirozeného příslušenství soukromých domů. K významnému pokroku nedošlo ani v otázce technické infrastruktury na území historického města, a proto řada

rozvodů je již na hranici své životnosti a jejich estetické řešení je problematické (elektřina, telefon, veřejné osvětlení). Podařilo se naopak (alespoň dočasně) zastavit dosavadní úbytek obyvatel města (na úrovni 22 – 23 obyvatel) a začíná docházet k první generační obměně vlastníků a uživatelů rekreačních domů, což má za následek prodeje, chátrání nebo naopak vhodné či méně vhodné opravy některých objektů. Celkově lze hovořit o lepším přístupu k obnově hodnotných objektů než v dřívější poválečné minulosti. Zřejmě nejdiskutabilnější novostavbou je objekt hvězdárny v pohledově dominantní poloze na západě sídla (již mimo území MPZ), který zcela přetvořil panorama města při příjezdu od Stvolen. Novostavbou (o stejném hmotovém řešení) byl nahrazen hodnotný dům č. p. 18 v Dolnobranské ulici, při rekonstrukci kamenného mostu kolem roku 2000 nebyly založeny chráničky pro budoucí vedení inženýrských sítí a některé části pískovcového zábradlí byly nahrazeny značně odlišnými žulovými prvky.

Samostatnou kapitolou v novodobém využívání historického stavebního fondu města jsou podnikatelské záměry na jeho území. Bohužel lze konstatovat, že zatím pouze malá část z nich se do současné doby vyvíjí úspěšně (adaptace bývalého „židovského domu“ č. p. 32 v Dolnobranské ulici pro Lovecký klub Hubert). Nejzásadnějším momentem pro blízkou budoucnost města je otázka nerealizované a projekčně připravené přestavby zámku, kláštera a dvora Vranova na kongresové centrum a golfové hřiště v režii společnosti SAZKA, která v současnosti prochází složitým obdobím a změnou vlastnických vztahů. Pro budoucnost jádra města je důležitý také stále aktuální záměr na vybudování muzea v objektu bývalého panského hostince č. p. 10 na Pluhovském náměstí (Nadační fond Muzeum Rabštejn nad Střelou), protože tomuto dominantnímu objektu celého náměstí může do budoucna hrozit při nerealizaci záměru celková destrukce. Posledním významnějším záměrem byla rovněž nerealizovaná adaptace objektu bývalé lesovny č. p. 5 na Pluhovském náměstí na minipivovar (objekt je v současné době na prodej).

Veřejné vlastnictví objektů na území města je omezeno pouze na objekt loretánské kaple a márnice na křesťanském hřbitově, všechny ostatní domy ve městě jsou v soukromém vlastnictví.

Dosavadní výsledky Programu RMPZ Rabštejn nad Střelou

Níže jsou uvedeny všechny zjištěné investiční akce spolufinancované z Programu regenerace MPZ Rabštejn nad Střelou v uplynulých letech (bez nároku na úplnost přehledu):

Rok 2006 – Kostel Panny Marie Sedmibolestné

Obnova střešní krytiny včetně klepířských prvků

Příspěvek z PRMPZ – 200 000 Kč

Rok 2007 – Bývalý špitál č. p. 38 – Statické zajištění základu komína černé kuchyně

Rejstříkové číslo kulturní památky: 36768/4 – 1554 – byla provedena oprava soklového zdiva, oprava základů komína

Příspěvek z PRMPZ – 65 000 Kč

Rok 2007 – Kostel Panny Marie Sedmibolestné

Obnova střešní krytiny včetně klepířských prvků

Příspěvek z PRMPZ – 133 000 Kč

Rok 2008 – Oprava části městských hradeb u objektu čp. 40

Oprava koruny hradeb a její zastřešení.

Příspěvek z PRMPZ – 200 000 Kč

Rok 2010 – Kostel Panny Marie Sedmibolestné

Oprava fasády a oken

Příspěvek z PRMPZ

Stav jednotlivých kulturních památek

Zámek č. p. 1, Zámecká

Rejstříkové číslo ÚSKP: 30582/4-1546

Vlastník: SAZKA

Objekt není využíván, i přes pozvolné chátrání je stále relativně v dobrém stavu. Nevhodné vnitřní novodobé úpravy. Součást záměru kongresového centra, předpokládaná celková velikost investice přesahuje možnosti programu regenerace MPZ. Možnost postupné obnovy včetně úprav zámecké zahrady a dalších částí zámeckého areálu.

Klášter servitů č. p. 2, Klášterní

Rejstříkové číslo ÚSKP: 15202/4-1547

Vlastník: SAZKA

Objekt není využíván, ostatní stejně jako v případě zámku.

Kostel Panny Marie Sedmibolestné, Klášterní schody

Rejstříkové číslo ÚSKP: 15202/4-1547

Vlastník: Římskokatolická farnost Manětín

Objekt je využíván příležitostně k bohoslužebným a kulturním účelům, stavební stav relativně dobrý (problémy s vlhkostí a dřevokazným hmyzem). Probíhá postupná obnova (zejména z prostředků programu regenerace MPZ) – střecha, fasáda, okna. Je nutné pokračovat v započaté obnově, řešit také konzervaci varhan (původní z roku 1793) a dalších dřevěných prvků interiéru.

Dům č. p. 21, Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 26763/4-1551

Vlastník: EK

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý. Proběhla výměna střešní krytiny za vhodnější typ.

Dům č. e. 61 (původně č. p. 22), Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 31643/4-1552

Vlastník: DL

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

Pastouška č. e. 76 (původně č. p. 37), Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 17341/4-1553

Vlastník: JF, VN

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

Špitál č. p. 38, Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 36768/4-1554

Vlastník: HT

Objekt je využíván k bydlení, probíhá jeho postupná obnova (i z prostředků programu regenerace MPZ). Je vhodné pokračovat v započaté obnově.

Dům č. e. 77 (původně č. p. 51), Pluhovské náměstí

Rejstříkové číslo ÚSKP: 33365/4-3996

Vlastník: PS

Objekt je využíván k rekreaci, po celkové obnově.

Dům č. e. 79 (původně č. p. 54), Pluhovské náměstí

Rejstříkové číslo ÚSKP: 29761/4-1555

Vlastník: JS a DS

Objekt je využíván k bydlení, stavební stav zřejmě dobrý.

Dům č. e. 63 (původně č. p. 55), Pluhovské náměstí

Rejstříkové číslo ÚSKP: 44984/4-1556

Vlastník: BŠ

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

„Mlýn U Lišáka“ č. e. 59 (původně chybně č. p. 78), Šindelová cesta

Rejstříkové číslo ÚSKP: 23334/4-1564

Vlastník: VB, RL

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý. Bývalá šindelová pila, v případě zájmu vlastníků je možné doporučit obnovu náhonu a příslušné technologie (jez na řece po rekonstrukci).

Dům č. e. 66 (původně č. p. 91), Sychrovská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 11843/4-5102

Vlastník: PP

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

Dům č. e. 67 (původně č. p. 92), Sychrovská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 68312/4-5103

Vlastník: JD a JD

Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

Dům č. e. 95, Pivovarská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 46361/4-1286

Vlastník: JV a HV

Bývalá sýpka, transfer z Jarova č. p. 2. V areálu bývalého Podměstského mlýna. Objekt je využíván k rekreaci, stavební stav zřejmě dobrý.

Loretánská kaple, Loretánská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 24874/4-1550

Vlastník: Město Manětín

Stavební stav dobrý, nevhodná střešní krytina (hliníkové šablony). Většina vybavení objektu zničena, provizorní prkenný strop interiéru. Je vhodné vyměnit sřešní krytinu stavby a provést rekonstrukci interiéru do historické podoby. Objekt je využíván příležitostně.

Židovský hřbitov, Židovská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 41770/4-1563

Pozemek: 202/2, 203

Vlastník: Město Manětín, Federace židovských obcí v ČR

Hřbitov je relativně zanedbaný, náhrobky jsou neudržované. Ohradní hřbitovní zeď je místy narušená. Je třeba odborně prověřit stav hřbitova a případně navrhnout odpovídající zásah.

Městské hradby

Rejstříkové číslo ÚSKP: 45277/4-1549

Vlastník: více vlastníků

Pozemek: více pozemků

Část městských hradeb v blízkosti bývalé Dolní brány byla nedávno opravena a zakonzervována. Je třeba zmapovat stav a provést konzervaci celého hradebního systému.

Kamenný most

Rejstříkové číslo ÚSKP: 35563/4-1562

Vlastník: Plzeňský kraj – Správa a údržba silnic PK

Pozemek: 814/1

Most byl kolem roku 2000 nevhodně opraven doplněním žulových desek na zábradlí. Původně na mostě stála socha sv. Jana Nepomuckého (rejstříkové číslo ÚSKP 41924/4-3995 umístěná druhotně na skále nad mostem v k. ú. Nový Dvůr u Žihle) a dřevěný kříž. Některý z těchto prvků by bylo vhodné na most znovu umístit.

Socha sv. Augustina, Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 19307/4-3997

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 760/2

Druhotné umístění sochy, původně stála ve Vranovské aleji, přemístěna a naposledy restaurována v roce 1987. V seznamech památek uváděna také jako socha sv. Vojtěcha nebo sv. Donáta.

Smírčí kříž, Dolnobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 15914/4-1561

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 760/2

O historii a umístění kříže není nic známo, na příčném rameni vytesán letopočet 1583.

Socha Ecce Homo, Pluhovské náměstí

Rejstříkové číslo ÚSKP: 47619/4-4219

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 758/5

Původní socha z roku 1715, nynější kopie z roku 1891. Původní umístění. V seznamech památek uváděna také jako socha Krista Trpitele.

Socha sv. Vavřince, Pluhovské náměstí

Rejstříkové číslo ÚSKP: 47621/4-4221

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 758/5

Druhotné umístění sochy, původně stála ve Vranovské aleji, přemístěna a naposledy restaurována v roce 1988.

Socha Panny Marie Sedmibolestné, Hornobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 36543/4-1557

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 758/5

Druhotné umístění sochy, původně stála ve Vranovské aleji, přemístěna v roce 1835. V seznamech památek uváděna také jako Pieta nebo Mater Dolorosa.

Socha sv. Barbory, Hornobranská

Rejstříkové číslo ÚSKP: 22929/4-1558

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 758/5

Druhotné umístění sochy pocházející z roku 1714, původně stála ve Vranovské aleji, přemístěna před polovinou 19. století.

Mühlingův kříž, Zámecká

Rejstříkové číslo ÚSKP: 22858/4-1559

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 758/1

Druhotné umístění kříže pocházejícího z roku 1683, původně stál u Horní brány, přemístěn v 80. letech 20. století.

Socha sv. Anny, Klášterní

Rejstříkové číslo ÚSKP: 40310/4-1560

Vlastník: Město Manětín

Pozemek: 216/2

Druhotné umístění sochy, původně stála ve Vranovské aleji, přemístěna a naposledy restaurována v roce 1986. Při restaurování byla domodelována chybějící mužská hlava dospělé postavy podle starší dokumentace, která sochu označuje jako Kristus přítel dětí. Takové označení ovšem neodpovídá ikonografii z doby vzniku sochy (baroko), pravděpodobně se původně jednalo o sochu sv. Anny s děvčátkem Pannou Marií. V takovém případě by při příštím restaurátorském zásahu měla být mužská hlava nahrazena hlavou starší ženy.

Další hodnotné objekty

Dům č. p. 3, Hornobranská

Vlastník: JS a DS

Bývalá česká škola, po rekonstrukci.

Dům č. p. 5, Pluhovské náměstí

Vlastník: Praetoria (na prodej)

Bývalá panská lesovna.

Dům č. e. 60 (původně č. p. 6), Pluhovské náměstí

Vlastník: JP

Dům č. p. 7, Pluhovské náměstí

Vlastník: OK

Dům č. p. 10, Pluhovské náměstí

Vlastník: Nadační fond Muzeum Rabštejn nad Střelou

Bývalý panský hostinec, havarijní stav, příprava rekonstrukce na muzeum.

Dům č. e. 78 (původně č. p. 13), Pluhovské náměstí

Vlastník: MR

Hodnotná stavba, zbytky hradební zdi.

Dům č. p. 14, Pluhovské náměstí

Vlastník: TH

Dům č. p. 18, Dolnobranská

Vlastník: JB

Novostavba na půdorysu historického domu, vhodné doplnit chybějící fasádu.

Dům č. p. 25, Pivovarská

Vlastník: JH

Pivovar č. p. 27, Dolnobranská

Vlastník: Česká republika – Povodí Vltavy

Bývalý panský pivovar s rozsáhlými sklepy, objekt částečně přestavěn.

Dům č. p. 28, Dolnobranská

Vlastník: Česká republika – Ministerstvo obrany – VUSS Praha

Součástí pozemku jsou i základy bývalé celnice u mostu.

Dům č. p. 30, Na Náhonu

Vlastník: PD, PL

Součástí areálu je malá vodní elektrárna.

Dům č. p. 34, Loretánská

Vlastník: AJ

Dům č. p. 36, Dolnobranská

Vlastník: VS, AŠ, ČŠ

Dům č. p. 40, Dolnobranská

Vlastník: JK, RK, ZL

Součást hradeb, v minulosti snad šatlava.

Dům č. p. 45, Pluhovské náměstí

Vlastník: JŠ, JŠ, OV, DW

Hrázděný dům.

Dům č. e. 64 (původně č. p. 53), Pluhovské náměstí

Vlastník: EK

Objekt je využíván k rekreaci, po celkové obnově.

Dům č. e. 68 (původně č. p. 56), Pluhovské náměstí

Vlastník: OM

Objekt je využíván k rekreaci, po celkové obnově.

Dům č. p. 62, Hornobranská

Vlastník: PŽ a VŽ

Dům č. p. 65, Hornobranská

Vlastník: KK

Dům č. p. 74, Domky

Vlastník: FB a MB

Radnice č. e. 74 (původně č. p. 79), Pluhovské náměstí

Vlastník: JP a BP

Bývalá radnice, dochovány fragmenty původního vybavení interiéru (věšáky na klobouky radních apod).

Dům č. p. 82, Loretánská

Vlastník: RB a IB

Bývalý atelier Břetislava Pojara.

Dům č. p. 86, Sychrovská

Vlastník: LP, ZR, EV, LV

Bývalá pošta.

Dům č. e. 44, Pivovarská

Vlastník: MK

Transfer z Jarova.

Dům č. e. 62, Dolnobranská

Vlastník: JT

Dům č. e. 65, Loretánská

Vlastník: JD

Dům č. e. 72, Pluhovské náměstí

Vlastník: Bratři Zaninové

Historická dřevěná stavba po požáru, dochováno pouze torzo původní trémové konstrukce.

Dům č. e. 80, Loretánská

Vlastník: PR a ER

Bývalý dům malíře hracích karet, údajně první „nespalitelný“ dům na předměstí.

Stodoly, Sychrovská

Historické stodoly přestavované na rekreační objekty.

Priority Programu regenerace MPZ Rabštejn nad Střelou

Priorita 1: Odborné zpracování Programu RMPZ Rabštejn nad Střelou

Klíčovým faktorem pro postupnou budoucí obnovu historického města je zpracování kvalitního programu regenerace MPZ, který bude konzultován se všemi hlavními zainteresovanými subjekty (vlastníci, město, ORP, NPÚ). Program bude obsahovat textové i grafické výstupy a naznačí odpovědi na některé otázky vztažené k budoucímu vývoji města (zánik či úplná transformace v rekreační osadu vs. oživení trvalého bydlení). Výstupem programu bude návrh stavebních a krajinářských zásahů, které alespoň částečně obnoví historické vazby a vrátí městu jeho historickou podobu. Zároveň ale bude třeba zohlednit současnou převažující rekreační funkci města a s ní spojené požadavky na soukromí a klid. Součástí výstupů bude také návrh aktualizace platného seznamu kulturních památek.

Období: 2012 (625 let výročí povýšení na město)

Náklady: 100 000 – 200 000 Kč

Spolufinancování: Program rozvoje venkova

Priorita 2: Architektonická studie Pluhovského náměstí

Centrální náměstí historického města bylo těžce poškozeno zejména mezi lety 1930 a 1950, kdy bylo zbořeno 5 z 22 původních historických domů. Výrazně těžší ztráty přitom utrpěla památkově hodnotnější severní fronta náměstí, vůbec největší ztrátou pro kompozici prostoru byla demolice Müllingovského domu v čele náměstí při ústí Dolnobranské ulice. Plocha náměstí byla dále zčásti nekonceptně zalesněna (původně zamýšleno jako parková úprava) a následně z velké části pokryta jednolitým asfaltovým povrchem. Vzhledem k proměně většiny domů zejména na severní straně náměstí v rekreační objekty byla nevzhledná asfaltová plocha od okraje náměstí svépomocí systematicky zatravněována a zčásti proměněna v neoficiální soukromé „předzahrádky“ odstíněné od zbytku veřejného prostoru (zejména silnice) keřovou zelení. V nedávné minulosti byly do prostoru náměstí umístěny či přemístěny také další objekty (socha sv. Vavřince z Vranovské aleje, pomník T. G. Masaryka, soliterní stromy – Strom Svobody, stožáry elektrického a telefonního vedení, kontejner na odpad...) a náměstí začalo být s rozvojem motorismu hojně využíváno také jako parkoviště, a proto je v současnosti celkový obraz středu historického města velmi neuspořádaný. Z výše uvedeného popisu je zřejmé, že pro budoucí řešení Pluhovského náměstí bude nutné vycházet

z jednotné koncepce, byť její zpracování a projednání bude velmi složité (protichůdné dílčí zájmy, které je třeba zohlednit) a postupné naplňování ještě složitější (kritický nedostatek financí vzhledem k očekávanému rozsahu nezbytných prací).

Období: 2012

Náklady: 100 000 – 200 000 Kč (odhad)

Spolufinancování: součást Programu regenerace MPZ

Priorita 3: Vytvoření aktivní komise pro regeneraci MPZ

Realizace jednotlivých kroků směřujících k regeneraci historického města Rabštejna nad Střelou nemůže být úkolem ani pravomocí jednotlivce. Proto je nutné vytvořit týmový orgán, který bude navrhopvat a doporučovat ke schválení (zařazení mezi podporované aktivity) jednotlivé projekty či projektové záměry. Členství v komisi by mělo být nabídnuto zástupcům vlastníků objektů, profesionálním památkářům a dalším odborníkům („městskému architektovi“) a zástupci města. Členství v komisi bude čestné a bezplatné, doporučuje se měsíční frekvence pracovních setkání.

Období: 2012

Náklady: 0 Kč

Priorita 4: Dokončení oprav kostela Panny Marie Sedmibolestné

Nejvýznamnější barokní památka města – poutní a dříve farní kostel Panny Marie Sedmibolestné – je postupně po malých částech opravován s využitím spolufinancování z Programu regenerace MPZ Rabštejn nad Střelou. Opravu fasády a oken je třeba postupně dokončit, dále je vhodné se zaměřit na odvlhčení stavby a restaurování (nebo alespoň konzervaci a naladění) varhan, doplnění a zprovoznění chybějících zvonů, zajištění bezpečného výstupu na kostelní věž a úpravu celkové koncepce barokního interiéru nevhodně doplněného spornými novodobými prvky. Cílem regenerace kostelního areálu je také zpřístupnění a využití místností v budově bývalého kláštera, které měla dříve pronajaty společnost SAZKA a jsou ve vlastnictví Římskokatolické farnosti Manětín.

Období: 2012 – 2020

Náklady: ?

Priorita 5: Oprava střechy a interiéru loretánské kaple

Loretánská kaple je ve vlastnictví města. Stav objektu je po stavební stránce dobrý, ale je třeba provést výměnu plechové krytiny za vhodnější

typ a navrhnout a realizovat úpravu interiéru pro kulturní potřeby v souladu s dochovaným historickým vybavením.

Období: 2013 – 2020

Náklady: do 1 mil. Kč

Spolufinancování: Program regenerace MPZ, Program rozvoje venkova

Priorita 6: Zdokumentování a statické zajištění hradeb

Hradební systém města byl dosud rekonstruován dílčím způsobem, ale pro zachování hradeb do budoucna je třeba nejprve pečlivě zdokumentovat všechny zbytky opevnění a navrhnout jeho postupnou obnovu. V místech, kde se nacházela horní a dolní městská brána, by bylo vhodné tuto skutečnost připomenout vložением řady hradebních kamenů do povrchu komunikace (estetický prvek a zároveň retardér).

Období: 2013 – 2020

Náklady: nad 1 mil. Kč

Spolufinancování: Program rozvoje venkova

Priorita 7: Obnova vycházkových cest podél řeky a městského ostrohu

Významným charakteristickým prvkem Rabštejna nad Střelou byly v minulosti vozové cesty, které vedly podél řeky Střely, a vycházkové pěšiny, které obcházely v různých výškových úrovních nezalesněný ostroh, na kterém je město vybudováno. Cesty podél řeky zanikly pouze částečně (neúdržba brodů, eroze svahů...), ale bylo by vhodné celý systém nově doplnit tak, aby do budoucna bylo možné po nezpevněných cestách podél řeky obejít a objet (na kole, s kočárkem a na vozíku) celé město. V části toku nad kamenným mostem lze doporučit vybudování krátkého úseku lesní cesty Nučická lávka – brod U Smrku, která by umožnila bezbariérové propojení Chyše – Rabštejn nad Střelou (most). Zároveň je nutné zpevnit v některých místech kamenné opěrné zdi nad řekou (zejména levý břeh nad mostem). V části toku pod kamenným mostem lze naopak uvažovat o bezbariérovém propojení k Horovu mlýnu po pravém břehu řeky, ale realizace takového kroku by si již vyžádala rozsáhlejší jednání a úpravy (v tomto úseku vede i stávající naučná stezka zčásti po soukromých pozemcích).

Samostatnou kapitolou je úprava vegetace a vycházkových cest pod hradbami a v dalších výškových úrovních městského ostrohu (například historické Kočičí stezky po severním svahu). Městský ostroh je stále z větší části městským majetkem, ale díky některým neuváženým privatizacím z něj byly v minulosti odděleny a prodány do soukromých

rukou často nesourodé kusy ploch, na dalších částech ostrohu byly postaveny nové chaty (zábor plochy, požadavek na klid a soukromí apod.). Aby také vycházkové okruhy (a celé město) mohly plnit úlohu atraktivního cíle, je třeba vrátit městskému ostrohu jeho historickou podobu nezalesněného skalnatého hřebenu, na kterém je postaveno město. Tohoto cíle lze dosáhnout pouze přirozeným způsobem, tj. spásáním porostů hospodářskými zvířaty. Pro tento účel by bylo velmi vhodné pořídit městské kozí stádo včetně dalšího nezbytného vybavení (ohrady, zimní ustájení).

Období: 2013 – 2020

Náklady: nad 1 mil. Kč

Spolufinancování: Lesy ČR, Program rozvoje venkova

Priorita 8: Obnova kamenného mostu včetně osazení kříže nebo sochy

Kamenný most přes řeku Střelu patří k nejstarším dochovaným mostům v českých zemích – podle některých zdrojů je starší než pražský Karlův most, minimálně však existoval již v 17. století. Historická podoba mostu však v posledních desetiletích utrpěla díky zvýšení intenzity nákladní dopravy, ale také v důsledků několika málo citlivých oprav mostního tělesa, při kterých byly nahrazeny části původního pískovcového zábradlí žulovými deskami a postupně byla z mostního pilíře odstraněna socha sv. Jana Nepomuckého i dřevěný kříž. Naopak ale nebyly vybudovány žádné chráničky pro případné budoucí inženýrské sítě. Je tedy vhodné alespoň vyměnit žulové části mostního zábradlí a doplnit po dohodě na mostní pilíř původní sochu (případně kopii) nebo nový dřevěný kříž.

Období: 2013 – 2020

Náklady: do 1 mil. Kč

Spolufinancování: SÚS Plzeňského kraje, Program rozvoje venkova

Priorita 9: Obnova soukromých památkových objektů

Charakter městské památkové zóny Rabštejn nad Střelou je dán (nejen) památkami a dalšími vhodnými či rušivými objekty ve veřejném vlastnictví, ale také obdobnými objekty v soukromém vlastnictví. Účelem tohoto programu je proto podobně jako v minulosti umožnit čerpání dotací z Programu regenerace MPZ také soukromým vlastníkům památek na území města.

Období: 2013 – 2020

Náklady: ?

Spolufinancování: Program regenerace MPZ

Priorita 10: Rozšíření MPZ o Vranovskou alej a dvůr Vranov

Z hlediska památkových hodnot MPZ Rabštejn nad Střelou navrhujeme rozšířit vymezené území MPZ o oblast Vranovské aleje a dvora Vranova. Tím by do budoucna bylo umožněno navrácení soch rozptýlených po celém městě na původní místa v aleji a zároveň by restaurování památek v aleji (kale, sochy) mohlo být do budoucna financováno v rámci programu regenerace MPZ.

Priorita 11: Restaurování soch a jejich navrácení do Vranovské aleje

Smyslem této priority je zmapovat stav jednotlivých sochařských děl a navrhnout jejich případnou obnovu a přesun do místa původního umístění ve Vranovské aleji.

Priorita 12: Monitoring památek a ochrana před jejich odcizením

Zejména drobnější sochařská díla ve městě by mohla být ohrožena krádežemi. Proto je navrženo ochránit kamerami zejména případná díla navrácená do Vranovské aleje.

Priorita 13: Archeologický průzkum a rehabilitace areálu Sychrova

Areál hradu Sychrova dosud nebyl v minulosti detailně archeologicky prozkoumán, zároveň došlo k prodeji okrajových částí hradního ostrohu na zahrádky přilehlých domů v Sychrovské ulici. Obsahem priority je proto provedení archeologického průzkumu hradu a následná interpretace získaných informací interaktivní formou přímo na místě.

Priorita 14: Rehabilitace areálu Müllingovského domu

Prostor torza Müllingovského domu představuje jednu z největších závad na kompozici města po demolcích a dostavbách ve 20. století. Protože se jedná o jeden z nejhodnotnějších prostorů ve městě, navrhuje se v dlouhodobém časovém horizontu uvedený prostor uzavřít stavbou hmotově shodnou s dřívějším domem.

Priorita 15: Konzervace a rehabilitace dvora Vranova

Dvůr Vranov je významným objektem dotvářejícím charakter městské památkové zóny Rabštejn nad Střelou. Proto není i přes havarijní stav přípustná demolice areálu a je nutné podpořit jeho obnovu (pokud o ni bude vlastník usilovat). Zároveň je žádoucí zvážit i případnou památkovou ochranu celého areálu nebo alespoň jeho vybraných částí.

Priorita 16: Obnova vodních mlýnů a dalších děl na Střele

Na řece Střele bylo na území města vybudováno několik významných vodních děl, především mlýnů (Nučický mlýn, Podměstský mlýn, šindelová pila/mlýn U Lišáka, Hejřův/Horův mlýn). Podměstský mlýn již v minulosti zcela zanikl, mlýn U Lišáka naopak požívá památkovou ochranu. Proto je třeba se zaměřit také na zakonzervování a případnou památkovou ochranu zbytků Nučického a Hejrova mlýna.

Priorita 17: Koncepce dopravy na území historického města

Historickým jádrem Rabštejna nad Střelou prochází silnice II/206, jejíž sklonové a šířkové poměry nejsou vhodné pro vedení těžké nákladní dopravy. Proto je nutné ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy jednat o omezení průjezdu městem pro vozidla nad 3,5 tuny s výjimkou dopravní obsluhy. Souběžně s touto problematikou je nutno řešit otázku parkování v době konání městských akcí, protože současné odstavné plochy již kapacitně nedostačují. Jako jedna z možných variant se proto jeví případná možnost využití (městských) pozemků v okolí Vranova pro záchytné parkoviště. V rámci zachování a zlepšení dopravní dostupnosti je také žádoucí podporovat úsilí o obnovu autobusového spojení v relaci Žihle – Rabštejn nad Střelou – Manětín.

Priorita 18: Změna systému odpadového hospodářství ve městě

Historické město Rabštejn nad Střelou je převážně rekreačním sídlem s velkými sezónními výkyvy v počtu přítomných obyvatel. Pro komunální odpad proto většina chalupářů a chatařů nepoužívá popelnice, ale pytle nebo kontejnery rozmístěné na třech místech v historickém jádru města (most, náměstí, hřbitov). Na dvou stanovištích jsou umístěny také nádoby na tříděný odpad, individuálně (zpravidla formou černých skládek) se řeší biologický odpad ze zahrad. Z důvodu značného nepořádku v letních měsících je vhodné zvážit nový způsob shromažďování směsného odpadu (pytle nebo popelnice, ne kontejnery).

Priorita 19: Modernizace městské technické infrastruktury

Je zřejmé, že modernizace technické infrastruktury města bude bez vnějšího impulsu (investice do zámku apod.) probíhat velmi pomalu. Právě v této souvislosti (další investice až za dlouhé časové období) je třeba jednat s investory a správci jednotlivých sítí o budoucím estetickém řešení rozvodů na území města (preferenze zemních kabelů před vrchním vedením apod.).

